

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-079 назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6. Сиёсатшиносӣ (5.6.2. Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ).

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 06.06.2026, № 49

Барои сазовор донистани Юсуфзода Авази Нурали, шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6. Сиёсатшиносӣ (5.6.2. Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ).

Диссертатсияи Юсуфзода Авази Нурали дар мавзӯи «Нақш ва мавқеи элитаи илмӣ дар ҳаёти сиёсии ҷомеа (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» аз рӯйи ихтисоси 5.6. Сиёсатшиносӣ (5.6.2. Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ) ба ҳимоя санаи 28.02.2026 қабул карда шуд, протоколи № 40-уми ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA-079 назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон (734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33, ки фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2024, №364 ш/д (тағйиру илова дар ҳайати шурои диссертатсионӣ тибқи фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01.12.2025, 471/шд) таъсис дода шудааст).

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Юсуфзода Авази Нурали 20-уми феввали соли 1995 таваллуд шудааст. Соли 2017 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси забоншиносӣ ва технологияи нави иттилоотӣ хатм намудааст. Солҳои 2017-2019 дар зинаи магистратураи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон таҳсил намудааст ва онро соли 2019 бо ихтисоси «сиёсат ва идораи давлатӣ» хатм кардааст. Аз соли 2020 то инҷониб унвонҷӯи шӯъбаи сиёсатшиносии Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон маҳсуб меёбад. Аз 1-уми сентябри соли 2021 то ба имрӯз дар вазифаи ассистенти кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистони ба номи Сотим Улуғзода фаъолият намуда истодааст.

Диссертатсия дар шӯбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро шудааст.

Рохбари илмӣ: Сафарализода Хучамурод Қуддусӣ – доктори илмҳои сиёсӣ, профессори кафедраи равандҳои сиёсӣ дар Тоҷикистони факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Муқарризони расмӣ:

1. Шамолов Абдулвоҳид Абдуллоевич – доктори илмҳои фалсафа, профессор, сарҳодими илмӣ шӯбаи Шарқи Миёна ва Наздики Институти омӯзиши масъалаҳои давлатҳои Осиё ва Аврупои АМИТ;

2. Исозода Тоҷиддин Исо – номзади илмҳои сиёсӣ, дотсенти кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав, ба диссертатсия тақризи мусбат додаанд.

Муассисаи пешбар: Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ (ш. Кӯлоб) дар хулосаи мусбати худ, ки аз ҷониби номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент Муродова Г.Р., номзади илмҳои сиёсӣ Якубзода Ф.Н. имзо гардида, аз тарафи ректори ҳамин донишгоҳ доктори илмҳои педагогӣ, дотсент Сафарзода М.В. тасдиқ шудааст, қайд менамояд, ки диссертатсияи Юсуфзода Авази Нурали дар мавзӯи «Нақш ва мавқеи элитаи илмӣ дар ҳаёти сиёсии ҷомеа (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6. Сиёсатшиносӣ (5.6.2. Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ) дар сатҳи зарурии илмӣ анҷом ёфта, аз ҷиҳати мазмун ба талаботи мавҷуда мутобиқ мебошад. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31 ва 33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (бо тағйири иловаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси номбаргардида мебошад.

Тақризи муассисаи пешбар дар асоси муқаррароти бандҳои 76-79 ва 81-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (бо тағйири иловаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, №295) тасдиқ гардидааст, таҳия ва пешниҳод шудааст.

Тақриз аз ҷониби дотсенти кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, номзади илмҳои сиёсӣ Якубзода Ф.Н. омода гардидааст.

Тақриз дар ҷаласаи ғайринавбатии кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ муҳокима ва тасдиқ шудааст (протоколи №06, аз 13.05.2026).

Юсуфзода Авази Нурали оид ба мавзуи диссертатсия 4 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп намудааст. Инчунин оид ба мавзуи диссертатсия дар 5 конференсияи ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ баромад намудааст, ки маводҳои онҳо ҷоп гардидаанд. Натиҷаҳои асосии диссертатсия ва хулосаҳои таҳқиқот дар мақолаҳои илмӣ муаллиф инъикос ёфтаанд:

I. Таълифоти муаллиф дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон:

1. Юсуфзода, А.Н. Ташаккули элитаи илмӣ ва масъалаҳои коҳиш додани сатҳи хурофот ва ҷаҳолат [Матн] / А.Н. Юсуфзода // Муносибатҳои байналмилалӣ ва амният. – 2025. – № 2 (14). – С.151-171.
2. Юсуфзода, А.Н. Сохтор ва вазифаҳои элитаи илмӣ дар ҷомеаи муосир [Матн] / А.Н. Юсуфзода, Х.Қ. Сафарализода // Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. – 2025. – № 2 (90). – С.24-44.
3. Юсуфзода, А.Н. Заминаҳои иштироки элитаи илмӣ дар раванди сиёсӣ [Матн] / А.Н. Юсуфзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2024. – №12. – С.390-397.
4. Юсуфзода, А.Н. Масъалаи таносуби “ҳокимият” ва “дониш” ҳамчун заминаи иштироки элитаи илмӣ дар раванди сиёсӣ [Матн] / А.Н. Юсуфзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2024. – №11. – С.308-317.

II. Мақолаҳо ва фишурдаи интишорот дар маҷмуаҳои дигар:

1. Юсуфзода, А.Н. Нақши элитаи илмӣ дар муқовимат ба радикализи динӣ, экстремизм ва терроризм [Матн] / А.Н. Юсуфзода // Таҳлили омилҳои иҷтимоӣ ва фарҳангии рушди ҷомеаи пасошӯравии Тоҷикистон: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ назариявӣ (ш.Душанбе, 29-уми апрели соли 2025). – Душанбе: ДМТ, 2025. – С.418-427.
2. Юсуфзода, А.Н. Нақши зиёиён ва элитаи илмӣ дар таъмини амнияти миллии [Матн] / А.Н. Юсуфзода // Роҳҳои пешгирии экстремизм ва терроризм дар шароити имрӯза: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ назариявӣ (ш.Душанбе, 09-уми октябри соли 2024). – Душанбе: ДМТ, 2024. – С.320-329.
3. Юсуфзода, А.Н. Нақши идоракунии давлатӣ дар ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ [Матн] / А.Н. Юсуфзода // Нақши институтҳои сиёсӣ дар ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ назариявӣ (ш.Душанбе, 12-уми декабри соли 2018). – Душанбе: ДМТ, 2018. – С.353-360.
4. Юсуфзода, А.Н. Раванди ташаккули идоракунии сиёсӣ ва махсусиятҳои он дар шароити Тоҷикистон [Матн] / А.Н. Юсуфзода //

масъалаҳои муҳимми идоракунии давлатӣ ва худидоракунии маҳаллӣ дар шароити татбиқи ҳукумати электронӣ Тоҷикистон: маводи конференсияи байналмилалӣ илми-амалӣ (ш.Душанбе, 23-24-уми октябри соли 2020). – Душанбе: АИДНПҚТ 2020. –С.334-339.

5. Юсуфзода, А.Н. Иштироки элитаи илмӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳаёти сиёсии ҷомеа [Матн] / А.Н. Юсуфзода // Рухияи миллӣ ва дипломатияи фарҳангии Пешвои миллат дар ташаккули сулҳ ва суботи минтақавӣ: маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ (ш.Душанбе, 29-уми январи соли 2026). – Душанбе: ДБЗХТ, 2026. – С.256-267.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳои муҳаққиқони зерин ворид шудаанд:

Тошов Ҳ.М. – доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200-Сиёсатшиносӣ, ассистенти кафедраи фанҳои ҷомеашиносии МДТ «ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино». Тақриз мусбат аст. Дар тақризи пешниҳодшуда чунин эродҳо қайд гардидааст:

- ҳуб мешуд, агар дар таҳқиқот таҷрибаи давлатҳои пешрафта оид ба ҷалби элитаи илмӣ ба раванди идоракунии давлатӣ ва қабули қарорҳои сиёсӣ нишон дода шавад;

- дар қисмати амалии таҳқиқот истифодаи маълумоти омӯрӣ ва таҳлилҳои воқеии марбут ба таҷрибаи Ҷумҳурии Тоҷикистон боз ҳам васеътар мебуд, мувофиқи мақсад арзёбӣ мегардид.

Амиров Т.Ш. – Иҷрокунанда вазифаи мудири кафедраи сиёсатшиносии ДДОТ ба номи С. Айни, доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси Сиёсатшиносӣ. Тақриз мусбат аст. Дар тақризи пешниҳодшуда ба сифати эрод қайд гардидааст, ки беҳтар мебуд, ки агар муҳаққиқ зимни пажӯҳиш фаъолияти элитаи илмӣ тоҷикро бо кишварҳои хориҷа муқоиса менамуд.

Дабирҷони М. – доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси Сиёсатшиносӣ, муаллими калони кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита ба ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Тақриз мусбат аст. Дар тақризи пешниҳодшуда чунин эродҳо қайд гардидааст:

- истифодаи таҷрибаи пешқадами кишварҳои мутараққӣ метавонад барои тақмили сиёсати давлатӣ ва баланд бардоштани самаранокии фаъолияти илмӣ дар ҷомеа заминаи мусоид фароҳам оварад. Аз ин рӯ, ҳуб мешуд, ки дар таҳқиқот ҷанбаҳои муқоисавии таҷрибаи давлатҳои дигар оид ба иштироки элитаҳои илмӣ дар ҳаёти сиёсии ҷомеа мавриди омузиш қарор мегирифт;

- автореферат ба забони хуби илмӣ омода гардидааст, аммо дар он боз ҳам хатогиҳои имлоиву услубӣ ба мушоҳида мерасад.

Абдуев Х.Н. – номзади илмҳои сиёсӣ, омӯзгори калони кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур. Такриз мусбат аст. Дар такризи пешниҳодшуда ягон эрод гирифта нашудааст.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми июни соли 2023, таҳти №295 тасдиқ шудааст, интихоб ва таъин гардидаанд.

Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар бо он асоснок карда мешавад, ки онҳо дар мавзуи таҳқиқшуда, аз ҷумла дар бораи рушди арзишҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон, нақши Пешвои миллат дар рушди фарҳанги миллии тоҷикон, нақши анъанаҳои маънавӣ дар ҳаёти ҷомеа, мероси фарҳанги ва ташаккули ҳаёти маънавии ҷомеа дар шароити ҷаҳонишавӣ, муколамаи байнифарҳангӣ, рушди фарҳанги ватандӯстӣ ва худшиносии миллий, пешомади фарҳангҳои миллий дар шароити ҷаҳонишавӣ, масоили ҳифзи худшиносии миллий дар шароити ҷомеаи иттилоотӣ, муносибатҳои байниэтниқӣ, сиёсати забонӣ, таъсири ҷаҳонишавӣ ба ташаккули давлатдорӣ миллий, омӯзиши сиёсати забонӣ ва монанди инҳо интишороти илмӣ доранд.

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар самти омӯзиши масъалаҳои ҷудогонаи илм, нақши илм дар ҳаёти ҷамъиятию сиёсӣ ва ташаккул додани арзишҳои миллий, инчунин истиқлолияти ҷомеаи Тоҷикистон саҳми назаррас дорад. Ҳайати устодону кормандони кафедраи сиёсатшиносии донишгоҳи мазкур ба таҳқиқи самтҳои гуногуни илм ва элитаи илмӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон машғул мебошанд.

Шурии диссертатсионӣ қайд менамояд, ки аз тарафи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

– дар заминаи таҳлилу омӯзиши адабиёти илмӣ назариявӣ хусусиятҳои муҳимми элитаи илмӣ нишон дода шуда, ҷанбаҳои назариявӣ концептуалии он муайян карда шудааст;

– дар низоми муносибатҳои ҷамъиятӣ сохтори мураккаби элитаи илмӣ муайян карда шуда, дар ҳаёти сиёсии ҷомеа вазифаҳои он нишон дода шудаанд;

– элитаи илмӣ ҳамчун воситаи муҳимтарини коҳиш додани сатҳи хурофот ва ҷаҳолат муаррифӣ гардида, нақши он дар оммавиғардонии натиҷаҳои илмӣ, рушди илм ва тавилиди донишҳои илман асоснок нишон дода шудааст;

– дар таҳқиқоти илмӣ мавзӯ асоснок карда шудааст, ки элитаи илмӣ дар таҳияи стратегияҳои муқовимат ба радикализми динӣ, экстремизми сиёсӣ ва терроризм саҳми назаррас доранд;

– марҳилаҳои ташаккули элитаи илмӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқ гардида, нишонаҳо ва хусусиятҳои фарқкунандаи онҳо нишон дода шудаанд;

– дурнамои рушди элитаи илмӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқ гардида, масъалаҳои баланд бардоштани нақш ва мавқеи онҳо дар ҳаёти сиёсии кишвар нишон дода шудаанд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқ бо он асоснок карда шудааст, ки натиҷаҳои асосии таҳқиқот аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доранд. Онҳо имкон медиҳанд, ки тасаввуроти назариявӣ дар бораи ҳамкориҳои илму сиёсат ва тавсияҳои мушаххас барои тақмили ин ҳамкорӣ дар Тоҷикистон тақмил дода шаванд. Татбиқи ин тавсияҳо ба таҳкими робитаҳои байни ниҳодҳои илмӣ, мақомоти давлатӣ ва ҷомеаи шахрвандӣ, инчунин дар рушди илм ва инноватсия дар кишвар мусоидат хоҳад кард.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар рушди назарияи ҳамкориҳои илм ва сиёсат, инчунин дар фаҳму дарки нақши элитаи илмӣ дар равандҳои сиёсӣ мусоидат мекунанд. Таҳқиқи диссертатсионии мазкур имкон медиҳад, ки дар бораи масъалаҳои зерин тасаввуроти назариявӣ пайдо карда шавад: механизмҳои таъсири элитаи илмӣ ба ташаккули сиёсати давлатӣ; омилҳои муайянкунандаи самаранокии иштироки элитаи илмӣ дар ҳаёти сиёсӣ; хусусияти ҳамкориҳои илму сиёсат дар заминаи низоми сиёсии Тоҷикистон.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи доктринаи дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия, чунин тасдиқ карда мешаванд: Аҳамияти амалии натиҷаҳои таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки ҳулосаҳо ва тавсияҳои бадастомада метавонанд дар ҳалли масъалаҳои зерин истифода бурда шаванд: тақмили механизмҳои ҳамкориҳои илм ва сиёсат дар Тоҷикистон; баланд бардоштани самаранокии иштироки элитаи илмӣ дар таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ; рушди системаи арзёбии қарорҳои ҷамъӣ ва қабули қарорҳо дар асоси маълумоти илмӣ; таҳкими робитаҳои байни ниҳодҳои илмӣ, мақомоти давлатӣ ва ҷомеаи шахрвандӣ; таҳияи стратегияи рушди илм ва инноватсия дар Тоҷикистон; тақмили сифати таълим ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки диссертатсия дар заминаи омӯзиши доираи васеи адабиёти илмӣ назаривӣ ва таҳлили сарчашмаҳои мухталифи иттилоотӣ таҳия гардидааст. Барои асоснок кардани тезисҳои диссертатсия маводи расонаҳои хабарии дохилию хориҷӣ, ҳуҷҷатҳои расмӣ, аз ҷумла баромаду суханронии Пешвои миллат, санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, консепсия ва стратегияҳои истифода шудаанд.

Методҳои илмӣ истифоданамудаи докталаб бо ихтисоси илмӣ диссертатсия мувофиқат менамояд.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар он ифода меёбад, ки таҳқиқоти мазкур аз ҷониби докталаби дараҷаи илмӣ мустақилона анҷом дода шудааст. Муаллифи диссертатсия солҳои 2020-2026 ҳангоми таҳсил дар зинаи унвонҷуӣ ба коркарди маводи ҷамъоваришуда, таҳлили онҳо ва таҳияи мақолаҳои илмӣ маърузаҳои илмӣ машғул шудааст. Тавсияҳои докталаби дараҷаи илмӣ оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот дар асоси ҳулосаҳои илмӣ диссертатсия ва мушоҳидаҳои шахсии муаллиф пешниҳод шудаанд.

Дар маҷлиси шурои диссертатсионӣ аз таърихи 6-уми июни соли 2026 дар бораи сазовор донишдони дар бораи сазовор донишдони Юсуфзода Авази Нуралӣ барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6. Сиёсатшиносӣ (5.6.2. Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ) қарор қабул намуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 13 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда 5.6.2. Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ 3 нафар.

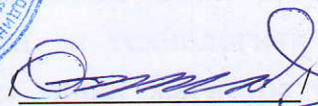
Аз 13 нафар иштирокдоштагон дар маҷлис, ки ба шуро шомил буданд овоз доданд: тарафдор – 13 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои беэътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои сиёсӣ

/ Қувватзода С.З.

Котиби илмӣ
шурои диссертатсионӣ,
номзоди илмҳои сиёсӣ

 Сангинов Н.Н.

06.06.2026